

**გ ა დ ა მ ი ნ ი ს ტ რ ა ტ ი ა
საქართველოს სახელით**

13.05.2019 წელი
ქუთაისი

ქ.

**ქუთაისის საქალაქო სასამართლო
ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგია
მოსამართლე - მალხაზ ჩუბინიძე
სხდომის მდივანი - გ----- ესაძე**

მოსარჩელე - ალ-----ე ჭ-----ი
წარმომადგენელი - ც-----ო ბ-----ი
მოპასუხე (შემაკავებელი ორდერის გამომცემი უფლებამოსილი ორგანო) -
ქუ-----ა
წარმომადგენელი - გ----- შ-----ე
წარმომადგენელი - ს--- ხ-----ე
დაინტერესებული პირი - ე----- ჭ-----ი
დავის საგანი - შემაკავებელი ორდერის გაუქმება

აღწერილობითი ნაწილი:

1. სასარჩელო მოთხოვნა:

1.1. ქუ-----ის უბნის ინსპექტორ-გამომძიებელ გ----- შ-----ის მიერ 2-----ს გამოცემული შემაკავებელი ორდერის (№0-----) გაუქმება.

სარჩელში მითითებულია, რომ 2019 წლის 07 მაისს უბნის ინსპექტორ-გამომძიებელმა გ----- გაგნიძემ გამოსცა შემაკავებელი ორდერი №0-----. ორდერის შედგენის საფუძვლად მითითებულია 2-----ს, თითქოს ეთერ ჭ-----ის მიმართ, ალ-----ე ჭ-----მა განახორციელა ფსიქოლოგიური ძალადობა. შემაკავებელი ორდერი არის უსაფუძვლო, დაუსაბუთებელი და სასამართლომ ის, როგორც უკანონოდ გამოცემული უნდა გააუქმოს.

2. მოპასუხის პოზიცია:

2.1. მოპასუხე ქუ-----ის უბნის ინსპექტორ გამომძიებელი ს--- ხ-----ე არ დაეთანხმა მოსარჩელის ახსნა - განმარტებას და აღნიშნა, რომ შეტყობინების საფუძველზე გამოცხადდა ეთერ ჭ-----ის საცხოვრებელ მისამართზე, სადაც გამოიკითხა ეთერ ჭ-----ი, ე----- ჭ-----ი გამოკითხვის ოქმში საუბრობს მშობლებთან არსებული დაძაბული ურთიერთობის შესახებ.

ე----- ჭ-----ი გამოკითხვისას აფიქსირებდა, რომ არ სურდა მისი მშობლების მიმართ შემდგარიყო შემაკავებელი ორდერი, რომელიც მისი მშობლების ზეგავლენით აიხსნება. აქედან გამომდინარე, მოპასუხეს მიაჩნია, რომ არ არსებობს შემაკავებელი ორდერის გაუქმების საფუძველი.

2.2. დაინტერესებული პირი - ე----- ჭ-----ი სასამართლო სხდომაზე არ გამოცხადდა.

3. ფაქტობრივი გარემოებები:

3.1. უდაო ფაქტობრივი გარემოებები არ არის.

3.2. სადავო ფაქტობრივი გარემოებები.

3.2.2. დადგენილია, რომ 2-----ს ქუ-----ის უბნის ინსპექტორ გამომძიებლის გ----- შ-----ის მიერ გაცემულია №0----- შემაკავებელი ორდერი აღ-----ე ჭ-----ის მიმართ.

მტკიცებულება:

2-----ის №0----- შემაკავებელი ორდერი.

სამოტივაციო ნაწილი:

4. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა:

4.1. საქმის მასალების გაცნობის, მხარეთა ახსნა-განმარტებების მოსმენის, სარჩელის ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლების შემოწმებისა და წარმოდგენილ მტკიცებულებათა სამართლებრივი შეფასების შედეგად, სასამართლო მივიდა დასკვნამდე, რომ სარჩელი საფუძვლიანია უნდა დაკმაყოფილდეს.

5. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა:

5.1. საქართველოს კონსტიტუცია.

„ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის აღკვეთის, ძალადობის მსხვერპლთა დაცვისა და დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონი.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი;

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი.

სამოტივაციო ნაწილი

6. სამართლებრივი შეფასება:

6.1. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 21¹⁴-ე მუხლის პირველი ნაწილის შეს---მისად, შემაკავებელი ორდერის გამოცემის წესი და მოქმედების ვადა განისაზღვრება „ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის აღკვეთის, ძალადობის მსხვერპლთა დაცვისა და დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონით.

ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, შემაკავებელი ორდერის გაუქმების თაობაზე სარჩელს განიხილავს პირველი ინსტანციის სასამართლო მსხვერპლის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, ამ კოდექსით დადგენილი წესით, თუ ამ მუხლით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, ხოლო ამავე მუხლის მე-4 ნაწილის მიხედვით, სასამართლო სარჩელს წარდგენიდან 3 დღის ვადაში განიხილავს და იღებს გადაწყვეტილებას შემაკავებელი ორდერის გაუქმების ან ნაწილობრივ გაუქმების ან მის გაუქმებაზე უარის თქმის შესახებ.

დადგენილია, რომ ქუ-----ის უბნის ინსპექტორ გამომძიებელმა 2-----ს გამოსცა №0----- შემაკავებელი ორდერი, რომლის თანახმად, მსხვერპლი ე----- ჭ-----ი მოძალადე ალ-----ე ჭ-----ის მხრიდან განიცდის ფსიქოლოგიურ ძალადობას. ავთანდილ ჭ-----ს აეკრძალა მსხვერპლთან, მის სამსახურსა და იმ ადგილებთან მიახლოება, ასევე ყოველგვარი კომუნიკაციის დამყარება;

6.2. „ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის აღკვეთის, ძალადობის მსხვერპლთა დაცვისა და დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრულია საზოგადოებრივ თუ პირად ცხოვრებაში ქალთა მიმართ ძალადობისათვის ან/და ოჯახში ძალადობისათვის დამახასიათებელ ქმედებათა ერთობლიობა, ძალადობის გამოვლენისა და აღკვეთის სამართლებრივი და ორგანიზაციულ საფუძვლები, აგრეთვე მსხვერპლთა სოციალური და სამართლებრივი დაცვისა და დახმარების გარანტიები.

ამავე კანონის მე-3 მუხლის შეს---მისად ოჯახში ძალადობა გულისხმობს ოჯახის ერთი წევრის მიერ მეორის კონსტიტუციური უფლებებისა და თავისუფლებების დარღვევას უგულებელყოფით ან/და ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, ეკონომიკური, სექსუალური ძალადობით ან იძულებით.

ამავე კანონის მე-4 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის შეს---მისად **ფსიქოლოგიური ძალადობა არის შეურაცხყოფა, შანტაჟი, დამცირება, მუქარა ან სხვა ისეთი მოქმედება, რომელიც იწვევს ადამიანის პატივისა და ღირსების შელახვას.**

სასამართლო აღნიშნავს, რომ ფსიქოლოგიური ძალადობა შეიძლება ჩავთვალოთ ძალადობის „ფარულ“ ფორმად, რომელიც მოიცავს შეურაცხყოფას, შანტაჟს, დამცირებას, მუქარას და სხვა ამგვარ მოქმედებებს. ეს კი პიროვნებას უკარგავს საკუთარი თავის რწმენას, აეჭვებს მას საკუთარ შესაძლებლობებსა და ძალებში, ამასთან ერთად იწვევს ადამიანის პატივისა და ღირსების შელახვას. შეიძლება ითქვას, რომ ძალადობის ამ ფორმას ძალიან დიდი ზიანი მოაქვს და აზიანებს მთლიანად პიროვნებას. ფსიქოლოგიური ძალადობის დროს არ არსებობს არანაირი ფიზიკური კვალი და ძალადობის კერა ხშირად ოჯახია.

„ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის აღკვეთის, ძალადობის მსხვერპლთა დაცვისა და დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის „ვ“ ქვეპუნქტის შეს---მისად მსხვერპლი არის ქალი, **აგრეთვე ოჯახის ნებისმიერი წევრი**, რომელთა კონსტიტუციური უფლებები და თავისუფლებები დაირღვა უგულვებელყოფით ან/და ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, ეკონომიკური ან სექსუალური ძალადობით ან იძულებით და რომლებსაც მსხვერპლის სტატუსი განუსაზღვრა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს შეს---მისმა სამსახურმა, სასამართლო ორგანომ ან/და გენდერული თანასწორობის, ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის საკითხებზე მომუშავე უწყებათაშორის კომისიასთან არსებულმა ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის მსხვერპლის სტატუსის განმსაზღვრელმა ჯგუფმა (შემდგომ - მსხვერპლის იდენტიფიცირების ჯგუფი).

ამავე მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტის თანახმად ოჯახის წევრი არის ამ კანონის მიზნებისთვის, დედა, მამა, პაპა, ბებია, მეუღლე, შვილი (გერი), ნაშვილები, მინდობით აღსაზრდელი, მშვილბეული, მშვილბეულის მეუღლე, მინდობით აღმზრდელი (დედობილი, მამობილი), შვილიშვილი, და, ძმა, მეუღლის მშობელი, სიძე, რძალი, ყოფილი მეუღლე, არარეგისტრირებულ ქორწინებაში მყოფი პირი და მისი ოჯახის წევრი, მეურვე, მზრუნველი, მხარდამჭერი, აგრეთვე პირები, რომლებიც მუდმივად ეწევიან ან ეწეოდნენ ერთიან საოჯახო მეურნეობას.

ხოლო ამავე მუხლის „თ“ ქვეპუნქტის თანახმად მოძალადე არის ოჯახის წევრი, რომელიც არღვევს ოჯახის სხვა წევრის კონსტიტუციურ უფლებებსა და თავისუფლებებს უგულვებელყოფით ან/და ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, სექსუალური ან ეკონომიკური ძალადობით ან იძულებით.

განსახილველ შემთხვევაში სასამართლოს კვლევის საგანს წარმოადგენს ალ-----ე ჭ-----ის მხრიდან ე----- ჭ-----ის მიმართ ფსიქოლოგიური ძალადობის ფაქტის დადგენა.

6.3. საქმის მასალების სრული და ობიექტური განსჯის შედეგად

**სასამართლოს მიაჩნია, რომ ალ-----ე ჭ-----ის მიმართ უნდა გაუქმდეს 2-
-----ს გამოცემული №0----- შემაკავებელი ორდერი, რადგან არ
დასტურდება მის მიერ ე----- ჭ-----ის მიმართ ფსიქოლოგიური
ძალადობის ფაქტი.**

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, თუ ამ კოდექსით სხვა რამე არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის დებულებანი.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის მესამე ნაწილით - საქმის გარემოებები, რომლებიც კანონის თანახმად უნდა დადასტურდეს გარკვეული სახის მტკიცებულებებით, არ შეიძლება დადასტურდეს სხვა სახის მტკიცებულებებით.

6.4. სასამართლო აღნიშნავს, რომ შემაკავებელი ორდერის კანონიერების შეფასების პროცესში სასამართლოს ვალდებულებას წარმოადგენს დაადგინოს, ოპერატიული რეაგირების მომენტში გამოვლინდა და დადასტურდა თუ არა ის ვითარება, რაც ქმნიდა საკმარის საფუძველს ვარაუდისთვის, რომ მოვლენათა მოსალოდნელი განვითარების შეუფერხებელი მსვლელობის შემთხვევაში დიდი ალბათობით ზიანი მიადგებოდა პოლიციის მიერ დასაცავ სიკეთეს, ამ შემთხვევაში ე----- ჭ-----ის უფლებებს.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქმის მასალებში არ მოიძიება და ვერც სასამართლოს სხდომაზე იქნა წარმოდგენილი ფაქტები ან/და ინფორმაცია, რომელიც ობიექტურ დამკვირვებელს შექმნილი გარემოებების გათვალისწინებით მისცემდა იმ სახის დასკვნის გაკეთების შესაძლებლობას, რომ ალ-----ე ჭ-----ი ძალადობს ე----- ჭ-----ზე.

კერძოდ, როგორც აღინიშნა, შემაკავებელი ორდერის გამოცემის ერთ-ერთი საფუძველია ავთანდილ ჭ-----ის მიერ ე----- ჭ-----ის მიმართ ფსიქოლოგიური ძალადობის განხორციელება.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, თუ ამ კოდექსით სხვა რამე არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის დებულებანი.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომლებზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს.

იმავე მუხლის მეორე ნაწილით განსაზღვრულია მტკიცებულებათა სახეები: ამ გარემოებათა დამტკიცება შეიძლება თვით მხარეთა (მესამე პირთა) ახსნა-

განმარტებით, მოწმეთა ჩვენებით, ფაქტების კონსტატაციის მასალებით, წერილობითი თუ ნივთიერი მტკიცებულებებითა და ექსპერტთა დასკვნებით.

იმავე მუხლის მე-3 ნაწილით საქმის გარემოებები, რომლებიც კანონის თანახმად უნდა დადასტურდეს გარკვეული სახის მტკიცებულებებით, არ შეიძლება დადასტურდეს სხვა სახის მტკიცებულებებით.

სასამართლო ორდერის შემოწმების პროცესში არანაკლებ მნიშვნელობას ანიჭებს იმ ფაქტს, რომ შემაკავებელი ორდერი გაცემულია **ფსიქოლოგიური ძალადობის** აღკვეთის მიზნით. „ოჯახში ძალადობის აღკვეთის, ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა დაცვისა და დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის „ბ“ პუნქტის შესაბამისად, ფსიქოლოგიური ძალადობა განმარტებულია, როგორც შეურაცხყოფა, შანტაჟი, დამცირება, მუქარა ან სხვა ისეთი მოქმედება, რომელიც იწვევს ადამიანის პატივისა და ღირსების შელახვას; ფსიქოლოგიური ძალადობა მიეკუთვნება ძალადობის ისეთ ფორმას, რომელიც მიმართულია იმ მიზნისაკენ, რომ მსხვერპლმა დაკარგოს საკუთარი თავის რწმენა, დაეჭვდეს საკუთარ ინტელექტუალურ შესაძლებლობებში, დაკარგოს ან ეჭვი შეიტანოს რეალობის ადექვატურად აღქმის შესაძლებლობაში. ფსიქოლოგიური ძალადობის ძირითადი ნიშნები ვლინდება დაცინვაში, ცინიკურ ან დამამცირებელ შენიშვნებში, მუქარაში, იზოლირებაში, დაშინებაში, მსხვერპლის საჯარო შეურაცხყოფაში ანუ იმ ქმედებებში, რომელიც ამცირებს ადამიანის თვითშეფასებას და აკარგვინებს საკუთარი თავის მიმართ.

სასამართლო მიიჩნევს, რომ მხარეთა შორის ჩამოყალიბებული ურთიერთობა გამომდინარეობს საოჯახო დავიდან (შვილთან ურთიერთობის დადგენა), ეყრდნობა პიროვნულ ურთიერთ ბრალდებებს, რაც მხარეთა შორის ცალსახად ქმნის კონფლიქტურ სიტუაციას, თუმცა აღნიშნული დამოკიდებულება სასამართლოს მხრიდან ვერანაირად ვერ დაკვალიფიცირდება ფსიქოლოგიურ ძალადობად, ანუ ისეთი ტიპის ურთიერთობის ფორმირებად, რომელიც მსხვერპლში იწვევს ემოციურ ტკივილს.

აღსანიშნავია, რომ ფსიქოლოგიური ძალადობის შემცველი ქმედების ერთეული შემთხვევისათვის ძალადობის კვალიფიკაციის მინიჭება საკმაოდ რთულ საკითხს წარმოადგენს. მისი გამოვლენისათვის საჭირო და მნიშვნელოვან კომპონენტია ძალადობის სისტემატიური და განმეორებადი ხასიათი. ფსიქოლოგიური ძალადობა თითქმის ყოველთვის განგრძობადი ხასიათის ქმედებაა. თუმცა, არსებობს გამონაკლისი ერთეული შემთხვევებიც, რომლებიც ასევე ექვევა ფსიქოლოგიური ძალადობის კვალიფიკაციის სფეროში, რაც დამოკიდებულია მოძალადისა და მსხვერპლის ურთიერთობაზე, მათ სოციალურ მდგომარეობაზე, ასაკზე, ჯანმრთელობის მდგომარეობას და ძალადობის გამოვლინების ხარისხსა და ინტენსიურობაზე. ამდენად, ფსიქოლოგიური ძალადობის არსებობის დადასტურება რთულია, თუმცა შესაძლებელია მთელი

რიგი ისეთი სახის მტკიცებულებებით, როგორცაა ახსნა-განმარტება, ექსპერტის დასკვნა და სამედიცინო დიაგნოზი, წერილობითი სახის მტკიცებულება და ვიდეო, აუდიო ჩანაწერები, მოწმეთა ჩვენებები და ა.შ.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით სასამართლოს მიაჩნია, რომ ოჯახში ძალადობის წინააღმდეგ პრევენციული ზომები მიღებული უნდა იქნეს არა ნებისმიერ შემთხვევაში, არამედ როდესაც რეალურად არსებობს აუცილებლობა მსხვერპლის დაცვისა მოძალადის მიერ განხორციელებული ძალადობისაგან.

სასამართლო განმარტავს, რომ მხოლოდ პირის ახსნა-განმარტება და მისი სუბიექტური დამოკიდებულება გარემოში განვითარებული კონკრეტული მოვლენების მიმართ, რომელიც არ არის გამყარებული რელევანტური მტკიცებულებებით და ობიექტურ დამკვირვებელს არ უქმნის გონივრულ ეჭვს ძალადობის რაიმე ფორმით არსებობის შესახებ, ვერ გახდება შემაკავებელი ორდერის ძალაში დატოვების საფუძველი. შემაკავებელი ორდერი გამოიცემა და ინარჩუნებს მის სამართლებრივ ძალას იმ შემთხვევაში, როდესაც სახეზეა ძალადობის ფაქტი წარსულში, აწმყოში და არსებობის დასაბუთებული ვარაუდი, რომ დიდი ალბათობით იარსებებს მომავალში. მოცემულ შემთხვევაში, სასამართლოზე ვერ იქნა წარმოდგენილი რაიმე სახის მტკიცებულება და ვერც მხარეთა მიერ იქნა მითითებული ისეთ გარემოებაზე, რაც სასამართლოს დაარწმუნებდა ან გონივრული ეჭვის საფუძველს შეუქმნიდა, რომ ალ-----ე ჭ-----ის მიერ ხორციელდება ან არსებობს საშიშროება, რომ მომავალში განხორციელდება ძალადობა ე----- ჭ-----ის მიმართ.

ვინაიდან საქმის განხილვისას, უტყუარი მტკიცებულებებით ვერ დადგინდა ავთანდილ ჭ-----ის მხრიდან ე----- ჭ-----ზე ფიზიკური და ფსიქოლოგიური ძალადობის ფაქტი, სასამართლოს მიაჩნია, რომ სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს, კერძოდ, უნდა გაუქმდეს ავთანდილ ჭ-----ის მიმართ, ქუ-----ის უბნის ინსპექტორ გამომძიებელის გ----- შ-----მ მიერ, 2019 წლის 04 მაისს გამოცემული №0----- შემაკავებელი ორდერი.

7. საპროცესო ხარჯები:

7.1. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-9 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სახელმწიფო ბაჟი არ გადაიხდება ამ კოდექსის VII³ თავით გათვალისწინებულ საქმეებზე.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის VII³ თავით მოწესრიგებულია ადმინისტრაციული სამართალწარმოება ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის აღკვეთასთან, ძალადობის მსხვერპლთა დაცვასთან და დახმარებასთან დაკავშირებით (21¹²-21¹⁵ მუხლები).

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 55.3. მუხლის თანახმად, თუ ორივე მხარე გათავისუფლებულია სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან, მაშინ

სასამართლოს მიერ საქმის განხილვასთან დაკავშირებით გაწეულ ხარჯებს გაიღებს სახელმწიფო.

ამრიგად, განსახილველ შემთხვევაში მხარეები განთავისუფლებული არიან სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან.

სარეზოლუციო ნაწილი:

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 1.2.; მე-12; მე-13; 21¹²-ე, 21¹⁴-ე მუხლებით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 257-ე მუხლით, „ქალთა მიმართ ოჯახში ძალადობის აღკვეთის, ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა დაცვისა და დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონით, და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა:

1. დაკმაყოფილდეს ალ-----ე ჭ-----ის სარჩელი;

2. გაუქმდეს ქუ-----ის უბნის ინსპექტორ გამომძიებელის გ----- შ----ის მიერ 2-----ს ალ-----ე ჭ-----ის სახელზე გამოცემული №0----- შემაკავებელი ორდერი;

3. გადაწყვეტილება საჩივრდება ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოში (მდებარე: ქუთაისი, ნიუპორტის ქ. №32) ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს (მდებარე: ქ. ქუთაისი, კუპრადის ქ. №11) მეშვეობით მხარისათვის დასაბუთებული გადაწყვეტილების ჩაბარებიდან 3 დღის ვადაში.

მოსამართლე

მალხაზ ჩუბინიძე